

İbn Arabininki gibi mutlak görecelik ve teklığe dayalı bir vahdet-i vücud sisteminde, eğer herhan
gi bir d
in olacaksa

—

ki
bu
olmalıdır,
zira
İbn
Arabi
için
din,
Tanrı'nın
tek
varlık
oluşunu
insanlara bildirme yollarından biridir — bu dinin mutlaka evrensel bir doğası olmalıdır. Yani bu
teistik değil, tamamen mistik bir
dindir.

Bilindiğı gibi, insanlar ve dinleri arasında şöyle bir ilişki vardır: her insan kafasında yarattığı bir
Tanrı'ya
sahiptir.

Her
ne
kadar
aynı
dine
ve
inanca
sahip
olsalar
da her bir insanın Tanrı'sı, ancak kendi bilişi ve sezişi ile yarattığı bir Tanrı'dır. Buna
İbn
Arabi 'yaratılmış Tanrı'
der. Her insanın bu Tanrı'sı karşısındaki duruşu onun dinini temsil eder. Madem ki
Tanrı
bütün her yerde ve her düşünüşte belirlenendir, hiçbir insanın düşündüğü Tanrı'nın
aslında
asil Tanrı'dan
başkası
olması

beklenemez. Ne var ki

Tanrı

sadece onun 'yaratılmış Tanrı'sı değildir ve o inanışla sınırlandırılmaz. Bu anlamda kişi

, evrensel dininin kendine has bölümünün

inancına

sahip olmakla kalmayarak, tüm inançlarda

inanılan

Tanrı'yı bir Yetkin İnsan bilişi ile bilmelidir.

Öyle ki, İbn Arabi, böyle bir bilişe sahip yetkinlik yolundaki insanların herhangi bir inanç ile bağlı kalmalarının

mümkün

olmadığını

' söyler. Çünkü

Tanrı

kendisini bu insanlara her an yeni bir fenomende, yeni bir düşüncede ve yeni bir dinde göstermektedir. Bu anlamda bu Yetkin İnsan, dini sadece isimlendirilmiş dinler olarak

alacaksa,

gerektiğinde

bir

Hristiyan

, gerektiğinde Müslüman veya

putperesttir. Ama asla

sadece Müslüman ya da sadece putperest olamaz. Onun dini

ve inancı,

Tanrı'nın kendisidir

ve

Tanrı

her an başka bir tecellide ve işte'dir

. İbn

Arabi bunu bir şiirinde

şöyle

dile getirir

:**"Herkes**

Tanrı

hakkında

çeşitli inançlara

bağlandı

.

Bense

onların

inandıklarının hepsine inanıyorum"

(İbni Arabi, Futuhat-

ı Mekkiyye, c. III, s. 170)

Buna bağılı olarak İbn Arabi yeni bir İslam dini portresi çizmektedir. Bu artık Hz. Muhammet'in tek tanrıçı İslamı değıl, kendisinin İslam adını verdiği idealistik monizm ya da vahdet-i vücud sistemi ile özdeşleştirdiğı evrensel dindir. İbn Arabi'ye göre İslam sadece Hz. Muhammet'in dini olmayıp, bütün din ve inançların ifadesidir. Burada bütün tapınmaların temelinde aşk vardır. Tapınmak demek, tapınılan şeyi sevmektir. Aşk bu anlamda farklı biçimlere giren tek bir özdür. Bu yüzden ibadet edilmesi gereken en yüce şey aslında aşktır. Mistik bir anda İbn Arabi kalbinin her türlü biçim için bir kap haline geldiğini ve dininin artık aşk dini olduğunu itiraf etmektedir.

İbni Arabi ve Dinlerin aşkın birliğı

Prof. Dr. İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Pazar, 03 Mayıs 2020 02:55 - Son Güncelleme Salı, 15 Mart 2022 12:12

Not: Bu yazı makale, köşe yazısı vs. gibi akademik bir yazı değildir. Sadece ders notu olarak kullanılmaktadır